

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ФАКУЛЬТЕТ української філології та соціальних наук**  
**КАФЕДРА української і всесвітньої історії та культури**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ І ПРИВАТНЕ ПРАВО УКРАЇНИ**  
*(назва навчальної дисципліни)*

освітній ступінь бакалавр  
*(назва освітнього ступеня)*

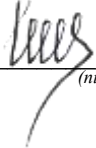
галузь знань 08 Право  
*(шифр і назва галузі знань)*

спеціальність 081 Право  
*(код і назва спеціальності)*

тип дисципліни обов'язкова  
*(обов'язкова / вибіркова / факультативна)*


**ПОГОДЖЕНО:**

Гарант освітньо-професійної програми

  
\_\_\_\_\_  
І.В. Плахіна4  
(підпис, ініціали, прізвище)

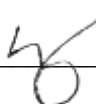
**РЕКОМЕНДОВАНО:**

кафедрою української і всесвітньої історії та  
культури  
протокол № \_13\_ від 05.06.2018 р.

Завідувач кафедри  В.Г. Церковна  
(підпис, ініціали, прізвище)

**ПОГОДЖЕНО:**

Голова науково-методичної ради факультету

  
\_\_\_\_\_  
І.С. Циганок  
(підпис, ініціали, прізвище)

**Розробники програми:**

**Овчатова-Редько Алла Олександрівна,**

кандидат юридичних наук, доцент кафедри  
української і всесвітньої історії та культури

**Рецензенти програми:**

**Кічук Ярослав**

**Валерійович,** доктор педагогічних наук,  
професор кафедри української і всесвітньої  
історії та культури;

## 1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>
<i>Кількість кредитів:6</i>	<i>Лекції:</i>	
	36	12
<i>Модулів:2</i>	<i>Практичні заняття:</i>	
<i>Загальна кількість годин: 180</i>		
<i>Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:3</i>	<i>Лабораторні заняття:</i>	
<i>Семестр:5-6</i>	<i>Семінарські заняття:</i>	
	34	8
<i>Тижневе навантаження (год.):</i>	<i>Консультації:</i>	
<i>- аудиторне:2; 3</i>	2	
<i>- самостійна робота:8</i>	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
<i>Форма підсумкового контролю:залік, екзамен</i>		
<i>Мова навчання: українська</i>	<i>Самостійна робота:</i>	
	108	160

## 2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Програма нормативної навчальної дисципліни «Міжнародне публічне і приватне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Право».

Ця навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний рівень юриста в системі юридичної освіти.

**Предметом** вивчення дисципліни «Міжнародне публічне і приватне право» є національні та міжнародно- правові акти, законодавство України, наукова література, що містить основні теоретичні положення предмету, які допоможуть сформувати у студента базові знання із загальної та особливої частини міжнародного права.

**Мета дисципліни** - набуття студентами відповідного рівня юридичного мислення, формування їх професійної ментальності та належної правової культури, закладення стійких психологічних стереотипів щодо безумовного дотримання вимог законодавства, захисту прав та інтересів учасників приватноправових відносин з іноземним елементом.

**Передумови** для вивчення дисципліни: Теорія держави і права, Сімейне право України, Цивільне право України, Конституційне право України.

**Міждисциплінарні зв'язки.** Вивчення курсу передбачає системний та ґрунтовний зв'язок із курсами - «Право Європейського союзу», «Конституційне право України» «Трудове право», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Цивільне право», «Цивільний процес».

## 3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

### *Для обов'язкових навчальних дисциплін*

Вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне публічне і приватне право» передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми: «Право» спеціальності 081 Право.

**Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за дисципліною**

<b>Шифр компетентності</b>	<b>Компетентності</b>	<b>Шифр програмних результатів</b>	<b>Програмні результати навчання</b>
	<b>Загальні компетентності (ЗК)</b>		
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 9	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 3	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ЗК 7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 12	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
ЗК 10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ПРН 13	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
ЗК 12	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.	ПРН 1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
ЗК 14	Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.	ПРН 23	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.
ЗК 15	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	ПРН 4	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
	<b>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</b>		
СК 2	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.	ПРН 5	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
СК 3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.	ПРН 6	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень	ПРН 14	Належно використовувати статистичну інформацію,

	Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.		отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
СК 5	Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.	ПРН 15	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
СК 10	Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.	ПРН 16	Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	ПРН 8	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.	ПРН 21	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.	ПРН 20	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

#### Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
ЗК 2		ПРН 9		ПРН 9
ЗК 3		ПРН 3	ПРН 3	ПРН 3
ЗК 7	ПРН 12	ПРН 12		ПРН 12
ЗК 10			ПРН 10	ПРН 10
ЗК 12	ПРН 1		ПРН 1	ПРН 1
ЗК 14	ПРН 23		ПРН 23	
ЗК 15		ПРН 4	ПРН 4	ПРН 4
СК 2	ПРН 5			ПРН 5
СК 3	ПРН 6	ПРН 6		ПРН 6
СК 4	ПРН 14		ПРН 14	
СК 5	ПРН 15		ПРН 15	ПРН 15
СК 10	ПРН 16		ПРН 16	ПРН 16
СК 11	ПРН 8	ПРН 8	ПРН 8	
СК 12		ПРН 21	ПРН 21	
СК 13	ПРН 20	ПРН 20	ПРН 20	ПРН 2

#### 4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

<b>Змістовий модуль 1. Міжнародне публічне право</b>															
<b>№ з/п</b>	<b>Назви модулів / тем</b>	<b>Кількість годин (денна форма навчання)</b>							<b>Кількість годин (заочна форма навчання)</b>						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Поняття, сутність, система і джерела міжнародного права	4	2	2	-	-	-	6	2	1	1	-	-	-	10
2.	Основні принципи і норми міжнародного права	4	2	2	-	-	-	6	1	1	-	-	-	-	10
3.	Суб'єкти міжнародного права	4	2	2	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	10
4.	Визнання та правонаступництво у міжнародному праві	4	2	2	-	-	-	6	1	1	1	-	-	-	10
5.	Відповідальність і санкції в міжнародному праві	4	2	2	-	-	-	6	1	1	-	-	-	-	10
6.	Право міжнародних договорів і міжнародних організацій	4	2	2	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	5
7.	Право зовнішніх зносин	4	2	2	-	-	-	6	1	1	1	-	-	-	10
8.	Територія у міжнародному праві	4	2	2	-	-	-	6	1	1	-	-	-	-	10
9.	Міжнародне морське право	4	2	2	-	-	-	6	1	-	1	-	-	-	5
	МКР	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
<b>Змістовий модуль 1</b>		<b>36</b>	<b>18</b>	<b>18</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>54</b>	<b>10</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>80</b>

<b>Змістовий модуль 2. Міжнародне приватне право</b>															
<b>№ з/п</b>	<b>Назви модулів / тем</b>	<b>Кількість годин (денна форма навчання)</b>							<b>Кількість годин (заочна форма навчання)</b>						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Загальна характеристика міжнародного приватного права	4	2	2	-	-	-	6	2	1	1	-	-	-	10
2.	Колізійні норми міжнародного	4	2	2	-	-	-	6	1	1	-	-	-	-	10

	приватного права. Застосування іноземного права.														
3.	Правовий статус фізичних осіб у міжнародному приватному праві	2	2	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	10
4.	Правовий статус юридичних осіб та держави у міжнародному приватному праві	4	2	2	-	-	-	6	1	1	1	-	-	-	10
5.	Право власності у міжнародному приватному праві	4	2	2	-	-	-	6	1	1	-	-	-	-	10
6.	Колізійні норми сімейного права	4	2	2	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	5
7.	Колізійні норми спадкового та трудоного права	4	2	2	-	-	-	6	1	1	1	-	-	-	10
8.	Міжнародний цивільний процес	4	2	2	-	-	-	6	1	1	-	-	-	-	10
9.	Міжнародний комерційний арбітраж	4	2	2	-	-	-	6	1	-	1	-	-	-	5
	Проведення консультацій	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	МКР	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
<b>Змістовий модуль 2</b>		<b>36</b>	<b>18</b>	<b>16</b>	<b>-</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>54</b>	<b>10</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>80</b>
<b>Разом: 180</b>		<b>72</b>	<b>36</b>	<b>34</b>		<b>2</b>		<b>108</b>	<b>20</b>	<b>12</b>	<b>8</b>				<b>160</b>

## 5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

#### Змістовий модуль 1. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО.

##### *Тема 1. Поняття, сутність, система і джерела міжнародного права*

Проблема визначення терміну міжнародне право. Предмет, об'єкт і суб'єкти міжнародного права. Особливості міжнародного права як окремої правової системи. Система і структура сучасного міжнародного права. Галузі, інститути й норми міжнародного права.

Поняття та види джерел міжнародного права. Міжнародний договір. Міжнародний звичай. Взаємозв'язок звичайних і договірних норм. Допоміжні джерела міжнародного права.

Функції міжнародного права. Основні риси сучасного міжнародного права.

Основні етапи розвитку міжнародного права. Перший етап – стародавні часи. Другий етап – від падіння Римської імперії до Вестфальського миру 1648 р. Третій етап – від Вестфальського миру 1648 р. до першої Гаазької конференції миру. Четвертий етап – від Гаазьких конференцій до формування сучасного міжнародного права.

Міжнародне публічне право і міжнародне приватне право.

##### *Тема 2. Основні принципи і норми міжнародного права*

Основні принципи як ядро сучасного міжнародного права. Поняття і класифікація принципів міжнародного права. Міжнародно-правове регулювання основних принципів

міжнародного права. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до статуту ООН 1970 р. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 р.

Принцип суверенної рівності держав. Принцип незастосування сили або погрози силою. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип непорушності (недоторканності) державних кордонів. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів. Принцип невтручання у внутрішні справи. Принцип поваги прав людини. Принцип рівноправності та самовизначення народів і націй. Принцип міжнародного співробітництва. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань. Дотримання Україною принципів сучасного міжнародного права.

Поняття і структура норми міжнародного права. Види та ієрархія міжнародно-правових норм. Кодифікація норм міжнародного права. Поняття та форми реалізації норм права. Конвенційний, інституційний, нормативний, внутрішньодержавний, організаційно-правовий механізми реалізації норм міжнародного права.

Основні концепції співвідношення міжнародного і національного (внутрішнього) права. Моністична і дуалістична теорії співвідношення міжнародного і національного (внутрішнього) права. Взаємовплив міжнародного і внутрішньодержавного права. Законодавство України про співвідношення міжнародного й внутрішньодержавного права. Імплементация. Трансформація, рецепція, відсилання.

### ***Тема 3. Суб'єкти міжнародного права***

Поняття суб'єкта міжнародного права та міжнародної правосуб'єктності. Види міжнародної правосуб'єктності. Класифікація суб'єктів міжнародного права.

Міжнародна правосуб'єктність держави. Співвідношення територіального устрою держави та міжнародної правосуб'єктності. Україна як суб'єкт міжнародного права.

Міжнародна правосуб'єктність націй і народів, які борються за незалежність. Державоподібні утворення - суб'єкти міжнародного права. Правосуб'єктність міжнародних організацій. Індивіди як суб'єкти міжнародного права.

### ***Тема 4. Визнання та правонаступництво у міжнародному праві***

Визнання держав у сучасному міжнародному праві, його юридичне значення. Форми та види визнання. Способи визнання. Визнання нових держав та урядів, воюючої сторони.

Правонаступництво суб'єктів міжнародного права. Види і підстави правонаступництва. Міжнародно-правове регулювання правонаступництва. Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів, державної власності, державних архівів і державних боргів. Правонаступництво України в зв'язку з припиненням існування СРСР.

Законодавство України з питань правонаступництва.

### ***Тема 5. Відповідальність і санкції в міжнародному праві***

Поняття міжнародної відповідальності. Міжнародно-правове регулювання міжнародної відповідальності.

Підстави міжнародної відповідальності. Відповідальність за порушення договорів. Відповідальність держави за дії органів та осіб, що діють від імені держави. Обставини, що виключають протиправність діяння.

Міжнародні протиправні діяння, їх класифікація. Міжнародні фінансові злочини. Міжнародний тероризм.

Форми відповідальності за міжнародні протиправні діяння. Міжнародні військові трибунали. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду. Колективна відповідальність організацій за міжнародним правом.

### ***Тема 6. Право міжнародних договорів і міжнародних організацій***

Поняття права міжнародних договорів. Поняття міжнародної угоди. Класифікація міжнародних договорів. Кодифікація права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969р. Законодавство України про міжнародні договори.

Структура міжнародного договору. Стадії укладання міжнародного договору. Повноваження. Договірна ініціатива. Аутентичність та парафування тексту договору.



Застереження. Укладання договору. Додатки. Правки до договору. Ратифікація, прийняття, схвалення, приєднання до договору. Депозитарій. Промульгація договору.

Дія та недійсність міжнародного договору. Принцип *pacta sunt servanda*. Термін дії договорів. Пролонгація. Тлумачення міжнародних договорів. Припинення дії міжнародних договорів. Юридичні підстави припинення. Закінчення терміну. Денонсація договору. Перегляд договору. Анулювання договору.

### ***Тема 7. Право зовнішніх зносин***

Поняття права зовнішніх зносин. Джерела дипломатичного і консульського права. Внутрішньодержавні і закордонні органи зовнішніх зносин. Дипломатичні представництва в іноземних державах. Ранги і класи дипломатичних представників. Структура дипломатичного персоналу. Дипломатичний корпус. Основні функції, привілеї та імунітети дипломатичного представництва. Початок та закінчення місії. Агреман. Вірчі грамоти. Персона *non grata*.

Консульські представництва. Інститут консульства. Функції консулів. Види консульських представництв. Консульський апарат. Класи представників консульських установ. Екзекватура. Представництво держави при міжнародній організації. Торгівельні представництва. Функції торговельних представництв за кордоном. Спеціальні місії.

Поняття права міжнародних організацій. Історія розвитку міжнародних організацій. Сучасна система міжнародних організацій. Поняття та ознаки міжнародної організації. Організаційна структура. Права, обов'язки та функції міжнародної організації. Правосуб'єктність міжнародних організацій.

Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН. Історія створення. Система органів ООН. Генеральна Асамблея. Рада Безпеки. Економічна та Соціальна Рада. Міжнародний Суд. Секретаріат. Спеціалізовані установи ООН. Членство в ООН. Участь України в ООН.

Регіональні організації. Європейський Союз. Рада Європи. Організація Північно-Атлантичного Договору (НАТО). Організація з Безпеки та Співробітництва в Європі. Організація Чорноморського Економічного Співробітництва. Співдружність незалежних держав. Участь України в регіональних організаціях.

### ***Тема 8. Територія у міжнародному праві***

Поняття території у міжнародному праві. Класифікація територій. Державна територія. Територія зі змішаним режимом. Міжнародна територія загального користування. Космічний простір. Правові режими Арктики, Антарктики.

Юрисдикція держави над своєю територією. Територіальне верховенство. Склад державної території: сухопутна, водна, повітряна території та надра.

Правові підстави та способи зміни державної території. Цессія, плебісцит, референдум, ад'юдикація. Неправомірні способи зміни території: анексія, дебелияція.

Поняття і види державних кордонів, їх делімітація та демаркація. Державні кордони України.

### ***Тема 9. Міжнародне морське право***

Поняття міжнародного морського права, його кодифікація. Внутрішні морські води, їх правовий режим. Територіальні води, прилегла зона, відкрите море. Континентальний шельф, міжнародний район морського дна, виняткова економічна зона.

Міжнародні ріки, протоки і канали. Багатонаціональні, міжнародні, прикордонні ріки. Каботаж. Міжнародно-правовий режим судноплавства.

Конвенція ООН з морського права 1982 р. Водний кодекс України. Закон України «Про виключну економічну зону».

## **Модуль 2. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.**

### ***Тема 1. Загальна характеристика міжнародного приватного права***

Сфера дії міжнародного приватного права, його роль в організації міжнародних економічних, наукових та культурних зв'язків. Значення міжнародного приватного права в перебудові зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Поняття міжнародного приватного права. Склад та природа норм міжнародного права. Місце міжнародного приватного права

в правовій системі. Співвідношення міжнародного приватного права з українським приватним правом та міжнародним публічним правом.

Предмет міжнародного приватного права. Приватні відносини міжнародного характеру. Поняття та види іноземного елемента в відносинах цивільно-правового характеру.

Принципи та функції міжнародного приватного права. Система українського міжнародного приватного права. Система навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право».

Історії науки міжнародного приватного права. Розвиток науки міжнародного приватного права. Основна література з міжнародного приватного права. Міжнародні наукові інститути та організації, що займаються проблемами міжнародного приватного права.

Загальні положення про джерела міжнародного приватного права. Співвідношення міжнародного договору та внутрішнього закону. Види джерел міжнародного приватного права в Україні та інших країнах.

Внутрішнє законодавство як джерело міжнародного приватного права. Закон України "Про міжнародне приватне право" 2005 р. Закони про міжнародне приватне право та інші нормативні акти зарубіжних країн.

### ***Тема 2. Колізійні норми міжнародного приватного права. Застосування іноземного права.***

Загальні питання застосування колізійних норм. Регулятивна функція колізійної норми та її складові: визначення статуту правовідносин (первинна кваліфікація) та застосування конкретних матеріально-правових норм (вторинна кваліфікація). Проблеми застосування конкретної норми права (не ізольованість норми, її відображеність у судовому прецеденті).

Визначення змісту іноземного закону. Процес тлумачення норми іноземного закону у міжнародному приватному праві. Специфіка визначення змісту норми іноземного закону у міжнародному приватному праві. Складнощі тлумачення норми права у міжнародному приватному праві (різний зміст термінів, різне положення в системі права окремих правових інститутів).

Правова доктрина щодо проблеми кваліфікації та встановлення змісту іноземного закону. Встановлення змісту іноземного закону.

Зворотна відсилка та відсилка до третього закону.

Поняття та зміст застереження щодо публічного порядку. Позитивна та негативна концепція застереження.

### ***Тема 3. Правовий статус фізичних осіб у міжнародному приватному праві***

Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права. Поняття "іноземець" в українському праві. Джерела правового регулювання положення фізичних осіб в міжнародному приватному праві України та іноземних держав. Міжнародні договори України та іноземних держав як джерела правового регулювання положення фізичних осіб в міжнародному приватному праві. Визначення статусу фізичних осіб в рамках Співдружності Незалежних Держав.

Колізійні критерії визначення особистого статусу по праву України та праву іноземних держав. Сфера дії особистого статусу. Юридичне значення поняття "подвійне громадянство" в Україні. Обмеження дієздатності, безвісна відсутність та оголошення померлим в колізійному праві України. Право на ім'я в колізійному аспекті. В'їзд в Україну та перебування в ній, виїзд з України.

Режими правового статусу іноземців в Україні. Правове положення іноземців та осіб без громадянства в Україні (майнові, сімейні, трудові та інші права). Межі застосування національного режиму в відношенні іноземців по праву України і праву іноземних держав.

Цивільно-правовий статус біженців та вимушених переселенців в Україні.

Цивільна правоздатність та дієздатність українських громадян за кордоном. Способи захисту прав та інтересів українських громадян за кордоном.

Роль і функції українських консулів в сфері захисту прав та інтересів українських громадян за кордоном.

#### ***Тема 4. Правовий статус юридичних осіб та держави у міжнародному приватному праві***

Юридичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права. Міжнародні договори України та іноземних держав як джерела правового регулювання положення юридичних осіб в міжнародному приватному праві. Визначення статусу юридичних осіб в рамках Співдружності Незалежних Держав. Режими правового статусу іноземних юридичних осіб в Україні. Правове положення іноземних юридичних осіб в Україні, умови ведення ними діяльності в Україні. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності іноземних юридичних осіб в Україні. Представництва та філіали іноземних юридичних осіб в Україні. Правові форми сумісної діяльності українських та іноземних юридичних осіб.

Держава як суб'єкт міжнародного цивільного і торгового обігу. Види участі держави в даному обігу. Питання розвитку інституту імунітету іноземної держави та її власності в національному праві та міжнародних договорах України. Проблеми імунітету України та її власності за кордоном. (Брюссельська конвенція 1926 р. про уніфікацію деяких правил щодо імунітету морських суден; Європейська конвенція про державний суверенітет 1972 р.). Роль та функції українських консулів в сфері захисту прав та інтересів української держави за кордоном.

#### ***Тема 5. Право власності у міжнародному приватному праві***

Питання права власності та інших речових прав в міжнародному цивільному і торговому обігу. Регулювання права власності та інших речових прав в Україні та в іноземних державах. Закон місця знаходження речі та рол цієї прив'язки. Сфера застосовуваного статуту, його відмежування від зобов'язального статуту. Спеціальні колізійні прив'язки для окремих питань, пов'язаних з речово-правовими відносинами.

Матеріально-правове регулювання права власності та інших речових прав в Україні стосовно відносин з наявністю іноземного елемента. Поняття принципів "право слідування" та "право переваги". Класифікація речей у цивільному праві за об'єктом, за відношенням до цивільного обороту, за місцем знаходження та іншими ознаками.

Міжнародні договори з питань права власності та інших речових прав. Регулювання права власності та інших речових прав в рамках Співдружності Незалежних Держав. Взаємозв'язок і взаємовідношення питань права власності та інших речових прав з рештою інститутів міжнародного приватного права. Право власності на валютні цінності в міжнародному приватному праві. Правове положення власності України і українських суб'єктів за кордоном. Способи їх захисту.

Право на інформацію в цивільному та торговому обороті. Захист культурних цінностей з точки зору міжнародного приватного права. Питання націоналізації власності іноземних осіб.

Місце інститутів правочинів і договорів в міжнародному приватному праві. Джерела правового регулювання правочинів та договорів в міжнародному приватному праві України та іноземних держав

#### ***Тема 6. Колізійні норми сімейного права***

Поняття сімейно-шлюбних відносин міжнародного характеру. Сімейно-шлюбні відносини, ускладнені іноземним елементом, як частина транскордонних приватноправових відносин. Поняття іноземних шлюбів. Консульські шлюби.

Застосування *Lex loci celebrationis* та *Lex personalis*. Форма шлюбу, визнання шлюбу дійсним, розірвання шлюбу. Визнання здійснених за кордоном розлучень. Уніфіковані колізійні норми з питань шлюбу. Гаазька конвенція про укладення шлюбу та визнання його недійсним 1978 р. Гаазька конвенція про виконання розлучень та судового

розлучення подружжя 1970 р. Регіональні угоди: Кодекс Бустаманде 1928 р., Конвенція про правову допомогу та правові відносини з цивільних, сімейних і кримінальних справ СНД 1993 р. Двосторонні договори України з іноземними державами про правову допомогу. Консульські угоди.

Шлюбний договір і вибір компетентного правопорядку. Застосування *Lex nationalis* та *Lex domicilii* та їх співвідношення. Можливість застосування закону автономії волі – *Lex voluntatis*. Вибір компетентного правопорядку, регулюючого взаємовідносини між батьками та дітьми. Питання аліментних зобов'язань.

Норми по взаємовідносинах членів сім'ї. Конвенція про право застосовуване до режимів майна подружжя 1978 р. Конвенція про право застосовуване до режимів аліментних зобов'язань в відношенні дітей 1956 р. Конвенція про компетенцію та застосовуване право у відношенні захисту неповнолітніх 1961 р. Регіональні угоди: Кодекс Бустаманде 1928 р. Конвенція про правову допомогу та правові відносини з цивільних, сімейних і кримінальних справ СНД 1993 р. Двосторонні договори України з іноземними державами про надання правової допомоги. Міжнародно-правове регулювання. Гаазька конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 р. Гаазька конвенція про захист дітей та співробітництво у відношенні іноземного усиновлення 1993 р. Кодекс Бустаманде 1928 р., Конвенція про правову допомогу з цивільних, сімейних та кримінальних справ СНД 1993 р.

### ***Тема 7. Колізійні норми спадкового та трудового права***

Спадкові відносини ускладнені іноземним елементом. їх місце в міжнародному приватному праві. Регулювання питання про спадкову масу. Правовий режим рухомого та нерухомого спадкового майна. Проблеми спадкування за законом та за заповітом. Вимоги щодо форми заповіту. Питання про коло спадкоємців. Перехід спадкового майна до держави (положення Цивільного Кодексу України).

Міжнародні договори, в яких зачіпаються питання успадкування. Питання про форму заповіту (Гаазька конвенція 1961 р., Вашингтонська конвенція 1973р.). Головні положення Мінської конвенції 1993 р. стосовно успадкування. Двосторонні договори України про правову допомогу і питання успадкування.

Поняття трудових відносин за участю іноземців. Трудові відносини, ускладнені іноземним елементом як частина приватноправових відносин міжнародного характеру. Правове положення іноземців в сфері трудових відносин в Україні, в країнах СНД, в інших країнах.

Наслідки міграції з точки зору міжнародного приватного права. Трудові відносини за участю іноземного елемента в національному законодавстві України.

Соціальний захист іноземців в Україні (проживаючих постійно та тимчасово прибулих). Питання надання медичної допомоги іноземцям.

### ***Тема 8. Міжнародний цивільний процес***

Поняття та зміст міжнародного цивільного процесу. Поняття, принципи встановлення та види міжнародної підсудності. Правове регулювання міжнародної підсудності у законодавстві України. Правовий статус іноземних суб'єктів у міжнародному цивільному процесі. Міжнародна правова допомога в цивільних справах. Визнання та виконання іноземних судових рішень. Визнання та виконання іноземного судового рішення за законодавством України.

Загальні питання застосування колізійних норм. Регулятивна функція колізійної норми та її складові: визначення статуту правовідносин (первинна кваліфікація) та застосування конкретних матеріально-правових норм (вторинна кваліфікація). Проблеми застосування конкретної норми права (неізолюваність норми, її відображеність у судовому прецеденті).

Правові засади участі іноземців та осіб без громадянства у цивільному процесі. Участь іноземних юридичних осіб у цивільному процесі. Особливості участі іноземної держави у цивільному процесі. Поняття державного імунітету. Цивільна процесуальна правоздатність і дієздатність іноземних осіб у цивільному процесі. Законодавчі акти України щодо правового становища іноземців та осіб без громадянства.

Визначення змісту іноземного закону. Процес тлумачення норми іноземного закону у міжнародному приватному праві. Специфіка визначення змісту норми іноземного закону у міжнародному приватному праві. Складнощі тлумачення норми права у міжнародному приватному праві (різний зміст термінів, різне положення в системі права окремих правових інститутів).

### ***Тема 9. Міжнародний комерційний арбітраж***

Поняття міжнародного комерційного арбітражного суду/інституту (англ. international commercial arbitration court/institution). Засновники та порядок створення міжнародних комерційних арбітражних судів. Правовий статус, завдання та функції міжнародного комерційного арбітражного суду/інституту; значення слів court та snstitute/institution в англійській мові. Оплата послуг міжнародних комерційних арбітражних судів. Кількість міжнародних комерційних арбітражних судів та найбільш авторитетні та популярні міжнародні комерційні арбітражні суди світу.

Поняття арбітра (англ. Arbitrator). Особи, які можуть виступати в якості арбітрів. Правовий статус арбітра. Національність арбітрів. Оплата роботи арбітрів.

Поняття міжнародного комерційного арбітражного трибуналу. Правовий статус, завдання та функції міжнародного комерційного арбітражного трибуналу. Порядок формування міжнародного комерційного арбітражного трибуналу..

Вирішення зовнішньоекономічних спорів в державних судах. Правові системи країн світу та системи судочинства: змагальне (англ. adversarial) судочинство та інквізиторське (англ. inquisitorial) судочинство. Основні умови, за яких зовнішньоекономічні спори можуть розглядатися державними судами. Проблеми, які виникають при вирішенні зовнішньоекономічних спорів державними судами. Поняття міжнародного комерційного арбітражу (англ. arbitration; франц. arbitrage) та переваги вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом арбітражу.

## **5.2. Тематика семінарських занять.**

### **Змістовий модуль 1. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВ.**

ТЕМА 1. Поняття, сутність, система і джерела міжнародного права

ТЕМА 2. Основні принципи і норми міжнародного права

ТЕМА 3. Суб'єкти міжнародного права

ТЕМА 4. Визнання та правонаступництво у міжнародному праві

ТЕМА 5. Відповідальність і санкції в міжнародному праві

ТЕМА 6. Право міжнародних договорів і міжнародних організацій

ТЕМА 7. Право зовнішніх зносин

ТЕМА 8. Територія у міжнародному праві

ТЕМА 9. Міжнародне морське право

### **Змістовий модуль 2. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.**

ТЕМА 1. Загальна характеристика міжнародного приватного права

ТЕМА 2. Колізійні норми міжнародного приватного права. Застосування іноземного права

ТЕМА 3. Правовий статус фізичних осіб у міжнародному приватному праві

ТЕМА 4. Правовий статус юридичних осіб та держави у міжнародному приватному праві

ТЕМА 5. Право власності у міжнародному приватному праві

ТЕМА 6. Колізійні норми сімейного права

ТЕМА 7. Колізійні норми спадкового та трудового права

ТЕМА 8. Міжнародний цивільний процес

ТЕМА 9. Міжнародний комерційний арбітраж

### 5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		д\ф	з\ф	
	<b>Підготовка до аудиторних занять та усіх видів контролю:</b>	<b>45</b>	<b>62</b>	Опорний конспект лекцій, конспект семінарських занять
	- опрацювання лекційного матеріалу;	22	26	
	- підготовка до семінарських занять;	18	24	
	- підготовка до проміжного контролю.	5	12	
	<b>Виконання індивідуальних завдань:</b>	<b>63</b>	<b>98</b>	Індивідуальне науково-дослідне завдання (тези доповідей, наукова стаття). Термінологічний словник Презентація Висновок по фабулі задачі
	- підготовка індивідуального науково-дослідного завдання (тези доповідей, наукова стаття);	20	30	
	- складання термінологічного словника;	10	16	
	- підготовка презентацій;	15	22	
	- вирішення ситуаційних задач.	18	30	
	<b>Разом</b>	<b>108</b>	<b>160</b>	

#### Тематика доповідей

##### Змістовий модуль 1. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО.

1. Поняття, сутність, система і джерела міжнародного права.
2. Основні принципи і норми міжнародного права.
3. Субекти міжнародного права.
4. Визнання і правонаступництво у міжнародному праві.
5. Відповідальність і санкції у міжнародному праві.
6. Право зовнішніх зносин. Право міжнародних організацій.
7. Міжнародний договір: поняття, види.
8. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р
9. Стадії висновку міжнародних договорів: ратифікація, набуття чинності, реєстрація.
10. Форма і структура міжнародних договорів. Застереження.
11. Недійсність, припинення і призупинення дії міжнародних договорів. Денонсація.
12. Поняття прав і свобод людини та їх класифікація.
13. Міжнародні стандарти прав людини.
14. Міжнародні процедури та механізми захисту прав людини.
15. Внутрішні і закордонні органи зовнішніх зносин держав.
16. Дипломатичні представництва, їх привілеї та імунітети.
17. Консульські установи: поняття, види, склад.
18. Право міжнародних договорів.
19. Територія у міжнародному праві.
20. Міжнародне морське право.
21. Міжнародне космічне і повітряне право.
22. Міжнародне екологічне право.
23. Права людини і міжнародне право.
24. Міжнародне право в період збройних конфліктів.
25. Мирні способи вирішення міжнародних спорів. Співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю.
26. Міжнародне економічне право.

##### Змістовий модуль 2. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.

1. Співвідношення міжнародного публічного та приватного права.

2. Система галузі, наука та навчальна дисципліна “Міжнародне приватне право”.
3. Статус та порядок утворення міжнародних юридичних осіб.
4. Транснаціональні корпорації, як різновид міжнародних юридичних осіб.
5. Міжнародний захист іноземних інвестицій.
6. Правове положення власності України за кордоном.
7. Проблема націоналізації в Міжнародному приватному праві.
8. Основні міжнародні конвенції з питань зобов'язань.
9. Загальні положення про припинення зобов'язань у МПрП.
10. Правовий механізм страхування цивільної відповідальності автотранспортних засобів.
11. Особливості міжнародних вантажних перевезень.
12. Міжнародні угоди про охорону прав на винахід, промислові зразки і товарні знаки.
13. Колізійне законодавство України стосовно регулювання шлюбно-сімейних відносин.
14. Міжнародні угоди з питань сімейного права.
15. Міжнародні договори України з питань трудової діяльності та соціального захисту працівників.
16. Особливості спадкування у країнах загального права.
17. Особливості спадкування у країнах континентального права.
18. Порядок і умови розділу спадкового майна за національним та міжнародним законодавством.
19. Функції консула щодо укладення та розірвання шлюбу, усиновлення (удочеріння), встановлення батьківства, опіки і піклування, реєстрації актів громадянського стану.
20. Загальна характеристика міжнародних конвенцій з цивільного процесу.
21. Поняття, види та способи визначення міжнародної підсудності.
22. Провадження у справах за участю іноземних осіб (ЦПК України)
23. Основні положення Регламенту Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.
24. Вимоги Європейської конвенції (1960р.) про зовнішньоторговельний арбітраж .
25. Колізійні питання деліктних зобов'язань з “іноземним елементом” у національному праві.

## **Ключові слова для термінологічного словника**

### **Змістовий модуль 1. Міжнародне публічне право.**

Агресія, анклав, анексія, ad hoc, альянс, аташе, аудієнція дипломатична, блокада, біпатрид, вільне місто, вірча грамота, дебелияція, демілітаризація, денонсація міжнародного договору, депозитарій, еміграція, концесія, посол, репатріація, імплементація, карт-бланш, конкордат, меморандум, натуралізація, нейтралітет, новація міжнародного договору, пакт, пролонгація, ратифікація, репарації, реституція, статус-кво, ультиматум, цесія, юс когенс.

### **Змістовий модуль 2. Міжнародне приватне право.**

Правозастосування, міжнародні торгові звичаї, колізійна норма, іноземний елемент, формули прикріплення, суб'єкти міжнародного приватного права, право власності, Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах, інтелектуальна власність, уніфікація правового регулювання, договір міжнародної купівлі-продажу товарів, позадоговірні зобов'язання, міжнародні морські перевезення, міжнародні залізничні перевезення, міжнародні автомобільні перевезення, міжнародні повітряні перевезення, міжнародні річкові перевезення, міжнародні змішані перевезення, колізійне регулювання.

## **6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ**

### **Змістовий модуль 1. Міжнародне публічне право.**

- 6.1. *Форми поточного контролю:*** семінарські заняття, самостійне завдання.
- 6.2. *Форми проміжного контролю:*** модульна контрольна робота.
- 6.3. *Форми підсумкового контролю:*** залік.

### **Змістовий модуль 2. Міжнародне приватне право.**

- 6.4. *Форми поточного контролю:*** семінарські заняття, самостійне завдання.
- 6.5. *Форми проміжного контролю:*** модульна контрольна робота.
- 6.6. *Форми підсумкового контролю:*** екзамен.

## **7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання студентом індивідуального завдання.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі, складається з 5-ти тестових завдань та 3х теоретичних завдань.

*Зразок варіанту модульної контрольної роботи:*

### **Змістовий модуль 1. Міжнародне публічне право.**

#### **ВАРІАНТ № 1**

#### ***Тестові завдання:***

#### ***1. Предмет Міжнародного публічного права - це:***

- а) відносини між фізичною особою та державою;
- б) політичні, економічні й інші відносини між державами, що різні за своєю природою, характером, внутрішнім устроєм, територією і населенням і між іншими суб'єктами міжнародного права.;
- в) сукупність відносин, що регулюють національне законодавство;
- г) сукупність засобів та способів впливу на суб'єктів Міжнародного публічного права ;

#### ***2. Дипломатичні представництва - це:***

- а) посольство, місія посланника, місія повіреного;
- б) посольство, місія посланника, місія повіреного, спеціальна місія і делегація на міжнародних конференціях чи у міжнародних організаціях;
- в) посольство, спеціальна місія і делегація на міжнародних чи конференціях у міжнародних організаціях;
- г) юридичні особи.

#### ***3. Який знак, що забезпечує захист медичного персоналу в зоні збройного конфлікту може використовуватися:***

- а) білий прапор;
- б) червоний хрест на білому полі;
- в) білий квадрат з червоною смугою по діагоналі;
- г) червоний півмісяць на білому полі.

#### ***4. Внутрішньодержавні органи зовнішніх зносин - це:***

- а) вищі державні чиновники міністерств і відомств по іноземних справах;
- б) вищі представницькі і виконавчі органи держави: глава держави (одноособовий чи колегіальний уряд, міністерство закордонних справ;
- в) урядові, неурядові.
- г) неурядові консульства.

#### ***5. Основними функціями міжнародних організацій є:***

- а) правотворча, регулювальна, контрольна, інформаційна;
- б) юридична, соціальна, захисна, інформаційна;
- в) оперативна, договірна, функція співробітництва, функція прогнозування;
- г) фактична та культурна.



### **Завдання №2**

1. Загальна характеристика Міжнародного публічного права: предмет, метод, система, функції.
2. Основні принципи Міжнародного публічного права.
3. Характеристика права зовнішніх зносин та права міжнародних організацій.

### **Змістовий модуль 2. Міжнародне приватне право.**

#### **ВАРІАНТ № 2**

#### **1. З чотирьох суджень виберіть те, яке на вашу думку, є вірним:**

- а) міжнародне приватне право є складовою частиною міжнародного публічного права;
- б) міжнародне приватне право є самостійною частиною внутрішньо-державного права;
- в) міжнародне приватне право є полісистемним комплексом, який містить як внутрішньодержавні, так і міжнародно-правові норми;
- г) міжнародне приватне право є галуззю національного права.

#### **2. Предмет міжнародного приватного права складають такі правовідносини з іноземним елементом :**

- а) цивільні;
- б) кримінальні;
- в) адміністративні;
- г) конституційні.

#### **3. Норми міжнародного приватного права регулюють:**

- а) цивільно-правові відносини, ускладнені іноземним елементом;
- б) трудові правовідносини, ускладнені іноземним елементом;
- в) приватні правовідносини, ускладнені іноземним елементом;
- г) міжнародні правовідносини.

#### **4. Яка із наведених ситуацій відноситься до сфери регулювання міжнародного приватного права:**

- а) право власності на майно у громадянина України виникає на території України;
- б) громадянин України склав заповіт на території іншої держави – постійного місця проживання;
- в) смерть громадянина України на території іншої держави – постійного місця проживання;
- г) кримінальна відповідальність іноземного громадянина в Україні.

#### **5. Яка із наведених ситуацій відноситься до сфери регулювання міжнародного приватного права:**

- а) цивільна відповідальність іноземця в Україні;
- б) цивільна відповідальність громадянина України;
- в) адміністративна відповідальність іноземця в Україні;
- г) адміністративна відповідальність громадянина України на території Польщі.

### **Завдання №2**

1. Загальна характеристика міжнародного приватного права.
2. Правовий статус юридичних осіб та держави у міжнародному приватному.
3. Статус та порядок утворення міжнародних юридичних осіб.

## **8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

### **8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки**

**Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою**

<b>Підсумковий бал</b>	<b>Оцінка за традиційною шкалою</b>	
90-100	зараховано	відмінно
70-89		добре
51-69		задовільно

1-50	не зараховано	незадовільно
------	---------------	--------------

#### Схема розподілу балів (залік)

<b>Максимальна кількість балів</b>	<b>70 балів</b> (поточний контроль) — середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом. (0,7)	<b>30 балів</b> (проміжний контроль) - за результатами виконання модульної контрольної роботи
<b>Мінімальний пороговий рівень</b>	<b>35 балів</b> (поточний контроль)	<b>16 балів</b> (проміжний контроль)

#### Схема розподілу балів (екзамен)

<b>Максимальна кількість балів</b>	<b>40 балів</b> (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,4	<b>10 балів</b> (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи	<b>50 балів</b> (підсумковий контроль) – за результатами відповідей на екзамені
<b>Мінімальний пороговий рівень</b>	<b>20 балів</b> (поточний контроль)	<b>6 балів</b> (проміжний контроль)	<b>25 балів</b> (підсумковий контроль)

#### 8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

<b>Оцінка</b>	<b>Критерії оцінювання навчальних досягнень</b>
<b>5 балів</b>	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
<b>4 бали</b>	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
<b>3 бали</b>	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
<b>2 бали</b>	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним

	матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
<b>1 бал</b>	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
<b>0 балів</b>	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

### 8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

<b>Вид</b>	<b>Максимальна кількість балів</b>
Тези доповідей	5
Термінологічний словник	5
Рішення задач	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання виконання завдань з *Міжнародного публічного і приватного права* є вміння студента правильно відповісти на питання та вміти пояснити теоретичні засади, згідно з якими була задана ситуація.

Оцінювання *тез доповідей* здійснюється із урахуванням актуальності теми дослідження, розкриття цієї теми, надання обґрунтованих аргументів на підтвердження власної думки та відсоткового показника унікальності тексту.

Оцінювання *рішення задач* здійснюється із урахуванням здатності здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок у вирішенні задач.

Оцінювання *термінологічного словника* здійснюється із врахуванням загального охоплення спектру термінів за темами, що виносяться на вивчення студентами, а також якість засвоєння цих термінів.

Оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

## **9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

## **10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

### **10.1. Основна література**

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30, ст.141.
2. Міжнародне публічне право : підручник / за ред. В. М. Репецького. - 2-ге вид., стер. - К. : Знання, 2012. - 437 с.
3. Тимченко Л. Д. Міжнародне право : підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. – К. : Знання, 2012. – 631 с.
4. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право : навч. посіб. / Н. В. Пронюк. – 2-е вид., змін. Та допов. – К. : КНТ, 2010. – 344 с.

5. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В. Е. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 608 с.
6. Буроменський М.В., Кудас І.Б., Маєвська А.А., Семенов Б.С., Стешенко В.С. Міжнародне право: Навч. посібник / М.В. Буроменський (заг. ред.). - К.: Юрінком Інтер, 2005. - 336 с.
7. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991р.// Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – ст.617 24
8. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20, ст.179.
9. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21 січня 1994 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № – 18, ст.101.
10. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08 липня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № – 16, ст.146.
11. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 50. – ст.540.
12. Про міжнародне приватне право. Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. // Відомості Верховної Ради України. - 2005, - № 32, ст.422.
13. Іванова Ю. Ф. Міжнародне приватне право : Навч. посіб. / Бичкова С. С., Іванова Ю. Ф., Чур-піта Г. В. та ін.; За ред. Ю. Ф. Іванова. – К.: Алерта, 2018.– 390 с.
14. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник. – 2-ге вид., доповн. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 288 с.
15. Климник. І. І. Міжнародне приватне право : навч. посібник / І. І. Климник, А. М. Бровдій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 111 с.
16. Кузьменко С. Г. Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с.
17. Довгерта А.С. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за ред. А.С. Довгерта і В.І. Кисіля. - К.: Алерта, 2012. - 376 с.
18. Антонович М.В. Міжнародне публічне право. К., 2017. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право. О., 2018. 762 с.
19. Гончаренко О. Міжнародне приватне право: навч. посіб. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 392 с.
20. Дахно І.І. Міжнародне приватне право : навч. посіб. К. : МАУП, 2004. 312с.
21. Кисіль В.І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації. К., 2005.
22. Мережко А.А. Lex Mercatoria: теория и принципы транснационального торгового права. К., 1999.
23. Міжнародне приватне право. Актуальні проблеми / За ред А.С. Довгерта. К., 2002.
24. Міжнародне приватне право в Київському університеті: Антологія (у 2 т.). К.: Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2009.
25. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник / За загальною редакцією професора В. М. Гайворонського, професора В. П. Жушмана. К., 2007. 354 с.
26. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за ред. А.С.Довгерта і В. І. Кисіля. К.: Алерта, 2012. 376 с.
27. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар Закону / За ред. Довгерта А.С. Х.: ТОВ «Одісей», 2008.
28. Міжнародне публічне право / За заг ред. Репецького В.М. К.: Знання, 2012.
29. Міжнародне публічне право : підручник : у 3 т. / В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О.В. Беглий, О.А. Радзівілл та ін.; за заг. ред. В.Ф. Антипенка. К. : НАУ, 2012. Т. 2. 348 с
30. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За відп. ред. О.В.Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2005
31. Очерки международного частного права / Под ред. проф. А. Довгерта. Х.: ООО «Одиссей», 2007.

32. Правознавство: словник термінів. Навчальний посібник / За ред. В.Г.Гончаренка. К.: Юрисконсульт, КНТ, 2007.
33. Репецький В. М., Лисик В. М. Міжнародне гуманітарне право: Підручник. К.: Знання, 2007. 467 с.
34. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право : підручник 2018. 744 с.
35. Тимченко Л.Д., Кононенко В.П. Міжнародне право : підручник. К. : Знання, 2012. 631 с.
36. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право. К.: Атіка, 2012. 532 с.

## **10.2. Додаткова література**

1. Агамиров Н.И. Международные институты в контексте права международной ответственности. Современное право. 2012. № 4. С. 148-151.
2. Байбороша Н. Классические типы коллизионных привязок. Журнал международного права и международных отношений. 2011. № 4 URL : <http://evolutio.info/content/view/1887/232/>.
3. Блажевич Ю. Концепції поділу відповідальності держав: міжнародно-правовий аспект Підприємство, господарство і право. 2003. № 2. С. 105-108.
4. Василенко В. А. Відповідальність і санкції у сучасному міжнародному праві. Антологія української юридичної думки. К., 2005. Т. 10 : Юридична наука незалежної України. С. 887-892.
5. Задорожній О.В. Міжнародне право в міждержавних відносинах України і Російської Федерації, 1991-2014: монографія. К. : К.І.С., 2014. 959 с.
6. Кармаза О.О. Спадкування у сучасному міжнародному приватному праві : автореф.
7. дис. . канд.юрид.наук. К., 2006. 14 с.
9. Кисіль В. І. Сучасне регулювання спадкових відносин в міжнародному приватному праві. Нариси з міжнародного приватного права. Вип. 3. К.: Алерта, 2014. 324 с.
10. Колісніченко К.С. Ліга Націй у розвитку міжнародного права : монографія. О. : Фенікс, 2011. 235 с.
11. Мережко А.А. Наука международного частного права: история и современность. К.: Таксон. 2006. С. 21.
12. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар Закону / За ред. доктора юридичних наук, проф. А. Довгерта. Х.: ТОВ «Одіссей», 2008. 352 с
13. 11. Міжнародно-правові стандарти поведінки працівників охоронних органів при підтриманні правопорядку: Документально-джерелознавчий довідник / Упоряд. Ю. І. Римаренко, Я. Ю. Кондратьев, І. Г. Кириченко. К.: Національна академія внутрішніх справ України; Інститут держави права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002.
14. Мікічурова О.В. Міжнародне економічне право у сфері боротьби з тероризмом : монографія. К. : Сталь, 2012. 159 с.
15. Мотиль В.І. Гуманітарна інтервенція та міжнародне право: теорія і практика : монографія. Л. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. 301 с.
16. Пазюк А.В. Міжнародне інформаційне право: теорія і практика : монографія. Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2015. 446 с.
17. Перепьолкін С.М., Сироїд Т.Л., Филяніна Л.А. Міжнародне право : словник-довідник. Харків : Юрайт, 2014. 403 с.
18. Плеханов В. В. Коллизионная привязка «lex rei sitae» как основа регулирования вещных прав в международном частном праве. Бизнес в законе. 2008. № 8. С. 265-267
19. Самойлов М.О. Колізійні питання спадкового права у сучасному українському законодавстві. Економічні та цивільно-правові відносини України. URL : [visnyk.univd.edu.ua/?controller=service&action](http://visnyk.univd.edu.ua/?controller=service&action).
20. Сірант М.М. Міжнародне публічне право. Схеми та дефініції : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Медобори. 2006, 2013. 215 с.

21. Суверенітет України і міжнародне право / Відп. ред. В.Н.Денисов, В.І.Євінгов. К.: Манускрипт, 1995. 360 с.

22. Тимченко Л.Д. Міжнародне право: Навч. посіб. для дистанційного навчання. К.: Університет «Україна», 2007. 224 с.

23. Тимченко Л.Д. Правопреемство государств: опыт конца XX века. Харьков: МВД Украины. Ун-т внутр. дел, 1999.116с.